

MIES VAN DER ROHE AWARD 2013 – ODŮVODNĚNÍ NOMINACÍ

ODŮVODNĚNÍ NOMINACÍ - ČKA

Josef Pleskot – AP Atelier / Konverze plynojemu na multifunkční sál, Ostrava

Konverze plynojemu z roku 1925 na multifunkční centrum je prvním krokem k přeměně areálu vysokých pecí Dolní oblast Vítkovice v Ostravě. Josef Pleskot vytvořil kulturně-společenské srdce oblasti, které působí jako katalyzátor zapojení bývalého průmyslového areálu do organismu města. Architektonické řešení vychází z původní konstrukce a industriální estetiky objektu. Pleskot vyzdvihl zvon plynojemu do nejvyšší polohy a využil ho jako střechu, do vnitřního prostoru pak vestavěl „dům v domě“.

Šrámková architekti / Tyršův most, Přerov

Nový most stojí na místě historického mostu zničeného německou armádou v roce 1945. Šrámkové se podařilo vytvořit současný most, který však zároveň poukazuje k tradici. Vycházela z českého archetypu mostu se sochami, odkazem na původní Tyršův most je pak členění na tři díly. Štíhlá železobetonová konstrukce nese kamennou dlažbu a ocelové zábradlí. Most vroubí ho žulové římsy – výsledek působí zároveň pevně i křehce. Vyzývá k pomalé chůzi či zastavení, je spíše jedinečným místem než dopravní tepnou.

Radek Kolařík architectural workshop / Bytový dům Na Zatlance, Praha

Novostavba je pevnou součástí uliční fronty domů, je civilní a zároveň má svůj charakter. Její výraz je inspirován činžovními domy z 19. století, především vztahem plné hmoty a relativně malých oken – jejich rytmizace je ovšem ryze současná. Minimalistická bílá uliční fasáda je vygradována konzolou, vyklánějící se nad ulici, ale také korunou tvořenou jemným zábradlím terasy nejvyššího bytu. Čistý výraz má i dvorní fasáda, vnitřnímu prostoru pak dominuje vínové schodiště.

Miroslav Cikán, Pavla Melková MCA atelier, s.r.o., Petr Buš, Pavel Košťálek / Revitalizace bastionu u Božích muk, Praha 2

Řadu let zanedbávanou lokalitu se podařilo revitalizovat a stala se cenným příkladem začlenění veřejného prostoru do stávajících struktur města. Bastion je zároveň rekonstrukcí, novostavbou, krajinnou architekturou, zahradní tvorbou, interiérem i městským mobiliářem. Nový objekt malé kavárny s galerií slouží jak pro odpočinek, tak pro pořádání společenských aktivit. Klidná dispozice vytvořených objektů implementovaných do fortifikačního charakteru místa přirozeně komunikuje s upraveným terénem. Stoupání chodníku a rampy podporuje vnímání nádherných výhledů na město.

ODŮVODNĚNÍ NOMINACÍ – OSAMU OKAMURA

Stanislav Fiala – FIALA + NĚMEC / Golf Klub Čertovo Břemeno

Architektura jako nedílná součást historické a současné středoevropské krajiny. Zcela jiné golfové hřiště – totiž takové, které neznásilňuje krajinu svojí globalizovanou umělostí, ale naopak kultivuje a zviditelňuje to, co je na stávající krajině silné a krásné. Stavba je v této logice přírodě podřízena a jí inspirována, neexhibuje, ale dává možnost pozorovat okolí v tichém úžasu. Cena Golfové hřiště roku a Stavba roku. Výjimečné dílo.

UNIT architekti, Jiran Kohout architekti – Zdeněk Jiran, Michal Kohout, David Tichý / Bytové domy Na Vackově v Praze

Je možný bohatý sousedský život ve dnešním velkoměstě? Jak vytvořit komunitu s osobními vazbami, přirozenou komunikační a sociální sítí jdoucí napříč generacemi? Jak formovat společný prostor, aby dokázal lidi sbližovat a neoddělovat? Na to se snaží odpovídat tento velmi neobvyklý developerský projekt, přinášející do Prahy novou koncepci inspirovanou cohousingem. Právě v bývalé východní Evropě, kde je tržní developerské podnikání spojováno spíše s nákladnými sociálně neudržitelnými projekty nízké kvality, jde o velmi inspirativní model.

Josef Pleskot – AP Atelier / Konverze plynojemu na multifunkční sál, Ostrava

Sociálně podinvestovaná část země potýkající se s transformací bývalého těžkého průmyslu, s vysokou nezaměstnaností a ztrátou víry v budoucnost. Bývalé „ocelové srdce republiky“ po infarktu. Kulturní centrum vzniklé přímo z bývalých koksáren, vysokých pecí a plynojemu má ambici vdechnout místu nový život. Tento navýsost architektonický a městotvorný počín není v žádném případě nostalgickým muzeem, ale tvůrčím kreativním inkubátorem se silným geniem loci, zásadním elektrickým šokem pro nový start.

DaM, s.r.o. – Petr Burian / Bytový dům s tělocvičnou, Praha 1

To, co mělo podle původního zadání města skončit pouze jako přístavba nové tělocvičny k historické budově základní školy, se pod rukama architekta a díky jeho iniciativě a důvtipu, proměnilo v intenzivní zástavbu s mixem sportovních, obchodních a obytných aktivit. Polozapuštěním tělocvičny do terénu získali architekti dostatek prostoru pro množství minimálních městských bytů – obytných buněk se společnými komunitními prostory – v samém historickém centru města Prahy, určených především mladým začínajícím úředníkům, učitelkám nebo policistům.

Rudiš–Rudiš architektonická kancelář – Martin Rudiš / Hvězdárna a planetárium Brno

Akropole nad městem dostala novou svěží dominantu. Bývalá astronomická observatoř, s počátky sahajícími do doby po 2. světové válce, prošla s pomocí Evropských fondů zásadní přestavbou. Vědecké pracoviště, jehož těžištěm je však především osvěta pro širokou veřejnost, se stalo atraktivní moderní institucí s bohatou návštěvností nejen školních výprav. Zcela nový prostor hi-tech exploratoria v podzemí vznikl úplným vybouráním původního stísněného středního traktu, maximální zpřístupnění objektu pro veřejnost včetně rozsáhlých pozorovacích střešních teras a „bezesparé“ řešení interiéru přesahují kvalitativní úroveň prosté „služby veřejnosti“. Stavba se stává skutečným oknem do vesmíru.

ODŮVODNĚNÍ NOMINACÍ – IGOR KOVAČEVIČ

Miroslav Cikán, Pavla Melková – MCA atelier, s.r.o., Petr Buš, Pavel Košťálek / Revitalizace bastionu u Božích muk, Praha 2

Tato práce otevírá zpustlý prostor na hranici historického centra ke každodennímu využití. Okamžitým kladným výsledkem díla bylo obnovení veřejného života v dříve nevládném prostoru. Autoři použili současnou morfologii za účelem obnovy ducha bašty a zároveň používání jejího historického jména.

Josef Pleskot – AP Atelier / Konverze plynojemu na multifunkční sál, Ostrava

Ostrava leží na okraji Slezska, které je jedním z největších postindustriálních regionů v Evropě. Po zastavení výroby těžkého průmyslu v regionu následovala nezaměstnanost a nedostatek sebevědomí. V projektu, který byl vypracován soukromým investorem a podpořen EU, městem a krajem, není architektura ceněna pro svou estetiku, ale v první řadě pro svůj sociální potenciál. Josef Pleskot a jeho kolektiv nenavrhují pouze novou funkci, ale zároveň sebevědomí pro celý postindustriální areál Dolních Vítkovic.

Zdeněk Fránek / Kostel v Litomyšli

S omezeným rozpočtem se tvoří nová architektura. Stavba, která se nachází v blízkosti rušné ulice, vytváří v Litomyšli mírumilovné a otevřené místo. Vidím potřebu rozšířit ocenění také na malé projekty. Zdá se, že všechny projekty, které jsou oceňované, jsou investicemi jednoho milionu Euro. Tento projekt může rozšířit možnost získat ocenění Mies van der Rohe také pro malá města a obce a dokázat tak, že nejen velké investice mají to privilegium být dobrou architekturou.

Nominace a výsledky minulých ročníků viz Bulletin ČKA 2/2011, 3/2010, 1/2009, 3/2008.

Více informací o soutěži viz www.miesbcn.com